

**KALDER Başkanı Sayın Yılmaz Bayraktar,
Değerli Meclis Üyeleri,
Saygıdeğer Meslek Komitesi Başkanları,
Değerli Katılımcılar ve Basın Mensupları,**

Kasım ayı Meclis Toplantımıza hoş geldiniz diyor ve KSO Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçtiğimiz hafta sonu Taksim'de yaşanan bombalı saldırıda hayatını kaybeden vatandaşlarımıza Allah'tan rahmet, yaralılarımıza acil şifalar diliyorum.

Değerli Üyeler,

TOBB Türkiye 100 Yarışması'nın sonuçları açıklandı. (En Hızlı Büyüyen)

Listede yer alan Odamız üyeleri;

- *ARCHİTECHT Bilişim Sistemleri,
- *OLMETSAN Metal,
- *SMART Güneş Enerjisi,
- *PARS Ar-Ge Bilgi Teknolojileri,
- *MEKAS Kablo,
- *SETAKİM Plastik,
- *ICM Makina'yı kutluyor, başarılarının devamını diliyoruz.

Her ay olduğu gibi, ekonomik değerlendirmelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Ekim ayında;

İhracat → 21 milyar 298 milyon dolar (+ % 2,8) (en yüksek ekim)

Ekim itibariyle on iki aylık ihracatımız → 253,1 milyar dolar

En fazla ihracat yaptığımız ilk beş ülke;

*Almanya → 1 milyar 679 milyon dolar (- %0,6)

*Irak → 1 milyar 418 milyon dolar (+ %25,9)

*ABD → 1 milyar 306 milyon dolar (%0,0)

*Rusya → 1 milyar 147 milyon dolar (+ %86,3) (Eylül'de 5. Sıradaydı)

*İngiltere → 1 milyar 106 milyon dolar (- %9,4)

Avrupa Birliği → 8 milyar 226 milyon dolar (- %3,8)

Diğer Avrupa Ülkeleri → 3 milyar 653 milyon dolar (+ %22,8)

(Avrupa'nın ihracatımızdaki payı → %55,7)

Yakın ve Ortadoğu Ülkeleri → 4 milyar 182 milyon dolar (+%16,5)

Kuzey Afrika Ülkeleri → 1 milyar 9 milyon dolar (- %11,8)

İthalat → 29 milyar 303 milyon dolar (%31,9)

(Eylül → 32,2 milyar dolar idi.)

*Yatırım (Sermaye) malları → + % 25,9

*Hammadde (Ara mallar) → + % 32,0

*Tüketim malları → + %39,3 (dış ticaret açığının azaltılmasında bu kalem dikkatle izlenmeli)

*Dış ticaret açığı → 8 milyar dolar (%430,4)

(2021 ekim → 1,5 milyar dolar idi.)

Eylül ayında yıllık Cari Açık → 39 milyar 164 milyon dolara yükseldi.

Aylık açık → 2 milyar 966 milyon dolar

Turizm gelirlerinde artış olmasına rağmen açıkta ana etken dış ticaret açığındaki artış.

*Hizmet gelirleri → 6 milyar 83 milyon dolar (2021 → 4,8 milyar dolar idi)

*Dış ticaret açığı → 8 milyar 97 milyon dolar (2021 → 1,1 milyar dolar idi)

Ekim'de de dış ticaret açığındaki yükseliş cari açığı artıracaktır.

Kocaeli Gümrüklerinden aldığımız verilere göre ekim ayında Kocaeli'den gerçekleşen;

(eski set)

*İhracat → 2 milyar 900 milyon dolar (- % 5,9)

*İthalat → 5 milyar 523 milyon dolar (+ % 10,4)

İlk on aylık döneme baktığımızda;

*İhracat → 31 milyar 184 milyon dolar (+ % 14,5)

*İthalat → 59 milyar 214 milyon dolar (+ % 23,1)

Reel efektif döviz kuru (ekim) → 55,70 oldu.

(Eylül → 54,30 idi.)

Endeksin 100 olması durumunda dolar ekim ayında → 11,6633 TL

Ekim dolar → 18,5631 TL

Dolar bugün → 18,61 TL

ÜFE bazlı REK ise (ekim) → 90,44

(Eylül → 85,61 idi.)

Endeksin 100 olması durumunda dolar ekim ayında → 22,7492 TL

Kur artık ihracatımızı yeteri kadar destek vermiyor. İthalata da yeteri kadar engel olamıyor.

Enflasyon verilerine baktığımızda ekim ayında;

TÜFE → % 85,51 (aylık → + % 3,54)

ÜFE → % 157,69 (aylık → + % 7,83)

Maliyet baskısının devam ettiğini görüyoruz.

Döviz kurları ve emtia fiyatlarında ani hareketler olmaması durumunda; baz etkisiyle aralık itibarıyla gerilemeler görebiliriz.

Artan enflasyon nedeni ile sanayicilerimiz için enflasyon muhasebesine geçmenin artık zorunlu ihtiyaca dönüştüğüne inanıyoruz.

Çünkü firmalar olarak bu ortamda yapamadığımız karların vergilerini ödediğimiz için işletme sermayelerimiz erimeye başladı.

Enflasyon nedeniyle fiyatlardaki artış fiktif olarak kar yaratıyor.

Oysa satılan ürünü aynı fiyata yerine koyamadığımız için işletme sermayelerimizin hızla erimesine neden oluyor.

Enerji ve hammadde fiyatlarındaki artışlar nedeni ile maliyetlerimiz zaten artıyor ve bu artışları hem iç piyasada hem de ihracatta müşterilere yansıtamıyoruz. Bu sebeple de işletme sermayelerimiz zaten en az %80 azaldı.

Sanayiciler olarak enflasyon muhasebesi ya da enflasyon düzeltilmesi konusunda adımlar atılmasını bekliyoruz.

Ekim ayı kapasite kullanım oranı;

*Türkiye → yüzde 76,9

(Geçen yıla göre 1,1 puan / Eylül ayına göre 0,5 puan geriledi.)

*Kocaeli → yüzde 72,0

(Geçen yıla göre 0,7 puan arttı / Eylül ayına göre 0,5 puan geriledi.)

Sanayi Üretimi (eylül-yıllık) → + yüzde 0,4

Aylık → - % 1,6

Sektörlere baktığımızda yıllık bazda sermaye malları ve yüksek teknoloji ürünlerdeki artış dikkat çekici.

Bununla birlikte imalat sanayi ve orta yüksek teknoloji ürünlerdeki artışlar da genel artışın üzerinde.

Aylık bazda tüm sektörlerde gerileme olurken, yüksek teknoloji ürünlerdeki artış olumlu.

	Yıllık Artış (%)	Aylık Artış (%)
Toplam Sanayi	0,4	-1,6
İmalat Sanayi	1,7	-1,6
Sermaye Malı	7,2	-1,3
Düşük Teknoloji	3,3	-1,3
Orta-Yüksek teknoloji	4,0	-4,1
Yüksek teknoloji	11,5	4,8

Sanayi üretimi büyümenin de öncü göstergelerinden olduğundan,

Üçüncü çeyrek ekonomik büyüme oranlarında sanayinin katkısının ilk iki çeyreğin altında kalacağını söyleyebiliriz.

Büyümedeki yavaşlama beklentisi→ Talep daralması ve krediye ulaşımındaki zorluklar (Haziran'da BDDK kararı)

İşsizlik oranı (eylül) → yüzde 10,1

(Geçen yılın aynı ayına göre 1,3 puan geriledi / ağustos ayına göre 0,3 puan arttı.)

Aylık bazda;

İstihdam edilenler → 54 bin kişi geriledi.

İşgücüne katılanlar → 67 bin kişi arttı.

Eylül itibariyle toplam istihdam sayısı → 30 milyon 867 bin kişi.

Ağustos'ta toplam istihdam → 30 milyon 921 bin kişi idi.

(Güncellenmeden önce ağustos toplam istihdam → 31 milyon 14 bin kişi idi.)

Nüfusumuza oranla çalışan sayımızın daha yüksek seviyelere ulaşmasını bekliyoruz.

Bütçe (ekim) → 83 milyar 254 milyon TL açık verdi.

*Gelirler → 224 milyar 162 milyon TL (+ %96,6)

*Giderler → 307 milyar 416 milyon TL (+ %133,9)

*Ocak-ekim bütçe açığı → 128,8 milyar TL (OVP → - 461,2 milyar TL)

Gelirler alt kalemleri;

Vergi gelirleri → 181,81 milyar TL (+ %89,2)

Vergi gelirlerinin alt kalemleri;

- Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler → 40,27 milyar TL (+ % 42,6)

-Dahilde alınan Mal ve Hizmet Vergileri → 70,50 milyar TL (+ % 103,6)

-ÖTV → 42,30 milyar TL (+ %155,7)

*Petrolden alınan ÖTV → 6,93 milyar TL (+ %420,6)

*Motorlu Taşıtlar → 16,43 milyar TL (+ %211,8)

-İthalden alınan KDV → 51,94 milyar TL (+ % 126,9) (İthalat artışlarından)

Giderler alt kalemleri;

-Cari Transferler → 102,85 milyar TL (+ % 136,4)

-Personel giderleri → 63,08 milyar TL (+ % 100,0)

-Mal ve Hizmet Alım Giderleri → 28,76 milyar TL (+ % 73,0)

-Sermaye Giderleri → 25,55 milyar TL (+ % 106,8)

-Borç Verme → 12,77 milyar TL (+ % 83,1)

*KiT → 9,73 milyar TL (+ % 59,0)

BOTAŞ → 6,5 milyar TL

TCDD → 3,0 milyar TL

Türkiye Taş Kömürü Kurumu → 170 milyon TL

Türkiye Raylı Sistem Araçları Sanayii A.Ş. → 55 milyon TL

Değerli Üyeler,

Bildiğiniz üzere EYT sorununun Aralık ayında Mecliste çözülmesi bekleniyor.

Bu çözümün; işletmeler için kıdem tazminatı yükü ve nitelikli eleman kaybı gibi yeni sorunlara yol açabileceğini düşünüyoruz.

Tazminat bütçesi ve nitelikli insan kaynağı açığı firmalarımızda ciddi problemlere neden olacak.

En yetkin gruptaki kıdemli ve nitelikli işgücü kaybının ortaya çıkaracağı sorunlardan kaygı duyuyoruz.

%30 iş gücü kaybı öngörülen düzenleme sonrası nitelikli eleman sorunumuzun daha da büyüyeceğini düşünüyoruz.

Kıdem tazminatları ise şirketlerimiz üzerine beklenmedik mali yük getirecek.

Finansmana erişimin kısıtlı, nakit akışlarının sıkışık olduğu bu dönemde yüklü bir tazminatla karşı karşıya kalmamız bizi daha da zorlayacak.

Bu sebeple, EYT düzenlemesinin işverene ek maliyetler getirmeyecek ve her iki tarafı da mağdur etmeyecek şekilde yapılmasını talep ediyoruz.

Değerli Üyeler,

Bir duyuru yapmak istiyorum.

Bildiğiniz gibi SANTEK Fuarımız artık gelenekselleşti.

Geçen yıl online fuarımızda;

*Katılımcı firma ve stant sayısı → 168

*Firma görüşmesi → 1.176

*Toplam ziyaret sayısı → 168.700

4 Blok, 17 salon

Bu yıl yine 29-30 Kasım tarihlerinde fuarımızı yine online olarak sürdüreceğiz.

Fuar ile eş zamanlı düzenlediğimiz “Match4industry İkili İş Görüşmeleri” ve “Savunma Sanayi İl Buluşması” Etkinliklerimizi KBB Kongre Merkezi’nde fiziki olarak yapacağız.

Savunma Sanayi İl Buluşması Etkinliğimizde;

*Savunma Sanayi Başkanlığı,

*Tersaneler Genel Müdürlüğü,

*ASELSAN,

*Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu,

*ROKETSAN,

*HAVELSAN,

*TUSAŞ,

*TEİ,

*STM,

*TÜBİTAK SAGE,

*BMC ve

*FNSS tedarikçi adayı üyelerimiz ile bir araya getirerek ikili iş görüşmeleri yapmalarını ve tedarik süreçleri konusunda bilgi almalarını sağlayacağız.

Match4industry İkili İş Görüşmeleri Etkinliğimizde ise şu an;

*Bosna Hersek,

*Bulgaristan,

*Macaristan,

*Makedonya,

*Uganda,

*Sırbistan,

*Pakistan,

*Filipinler başta olmak üzere çeşitli ülkelerden 76 yabancı, 111 Türk firma başvurusu aldık. Bu yabancı firmalar üyelerimiz ile ikili iş görüşmesi yapmak için ilimize gelecek.

Hepinizi stantlı olarak SANTEK Dijital fuarımıza ve diğer organizasyonlarımıza bekliyoruz.

Sözlerime son verirken, şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.